

Raadsinformatiebrief

Datum	25 juni 2018	Zaaknummer	194895436
		Portefeuille	Infrastructuur en duurzaamheid H.G.W.M. van Rooijen
Onderwerp	Proces implementatie Grondstoffenbeleid		

Behandeling in commissie

Niet van toepassing.

Kennisnemen van:

Stand van zaken en ontwikkelingen omtrent het proces implementatie grondstoffenbeleid.

Aanleiding

Vanaf 1 januari 2019 dient het grondstoffenbeleid geharmoniseerd te zijn in Meerijstad (wet Arhi; Wet algemene regels herindeling). Met deze Raadsinformatiebrief wordt de Raad (in het kort) op de hoogte gehouden van de laatste stand van zaken en ontwikkelingen binnen het proces van de implementatie van het grondstoffenbeleid.

Daarnaast worden de laatste stand van zaken/ontwikkelingen op het gebied van grondstoffen toegelicht.

Kernboodschap

Grondstoffenvisie

Allereerst (in beknopte vorm) de grondstoffenvisie terughalen.

De Grondstoffenvisie voor Meerijstaat bestaat uit een driedelig doel; het maatschappelijk doel, het bestuurlijk doel en het beleidsmatige doel.

Het maatschappelijk doel; gemeente Meerijstad is actief op het gebied van duurzaamheid, waarbij hergebruik centraal staat.

Het bestuurlijk doel; deze is gebaseerd op het VANG principe (Van Afval naar Grondstof). Gemeente Meerijstad streeft naar het minimaal behalen van de VANG doelstellingen (scheidingspercentage van 75% = 100kg restafval per inwoner per jaar in 2020 en in 2025 een doelstelling van 30kg restafval per inwoner per jaar). Er is een gewenste transitie naar een circulaire economie, waardoor de term 'afval' vervangen wordt door 'grondstof'.

Het beleidsmatige doel; het harmoniseren van de afvalinzamelstructuur en de afvalstoffenheffing uiterlijk 2 jaar na de feitelijke fusiedatum. Hiermee wordt voldaan aan de wet Arhi.

Wat is er reeds gedaan?

Harmonisatie afvalinzamelstructuur en afvalstoffenheffing

In september 2017 heeft de Raad een besluit genomen voor het nieuwe inzamelsysteem voor gemeente Meierijstad; inzameling van restafval en GFT-afval met minicontainers met een inzamelfrequentie voor het restafval van 1x per 4 weken en voor het GFT-afval een inzamelfrequentie van 1x per week. Inzameling van PD met plastic zakken met een inzamelfrequentie van 1x per 2 weken.

Met een te verwachten scheidingspercentage van 81% en 81 kg restafval per inwoner per jaar wordt de VANG doelstelling hiermee ruimschoots gehaald (75% en 100kg).

Voor de implementatie van het nieuwe inzamelsysteem zijn er door middel van Europese aanbestedingen nieuwe partijen gecontracteerd voor de huisvuilinzameling en het CMS (registratiesysteem).

Vanaf 1 januari 2019 zal voor Meierijstad de nieuwe inzamelstructuur en daarmee de nieuwe tarieven geïmplementeerd zijn. Vaststelling van de nieuwe afvaltarieven maken onderdeel uit van de P&C cyclus.

Wat staat er voor de komende periode op de agenda?

Harmonisatie overige onderdelen grondstoffenbeleid

Voor het jaar 2018 staan de overige onderwerpen op de agenda om te komen tot een harmonisatie van het grondstoffenbeleid. Het betreft de onderwerpen die volgens de wet Arhi vanaf 1 januari 2019 geharmoniseerd dienen te zijn (2 jaar na fusiedatum).

Hieronder de betreffende onderwerpen in het kort toegelicht met de daarbij behorende planning.

Harmonisatie inzameling OPK

De papierinzameling wordt bij alle voormalige gemeenten verzorgd door verenigingen. Echter gebeurt dit onder verschillende condities. De grootste verschillen zitten op het gebied van de vergoeding die de verenigingen ontvangen, de inzamelmethode die men hanteert en de wijze van vergunningverlening. Samen met de verenigingen wordt het harmonisatieproces doorlopen. Een eerste bijeenkomst daarvoor is gehouden op 15 mei j.l. Samen met de verenigingen willen we nieuwe en goede condities neerzetten voor de papierinzameling die als uitgangspunt dienen voor het nieuwe bestek voor de papierinzameling.

Volgens de Wet Arhi dient vanaf 1 januari 2019 het afvalbeleid geharmoniseerd te zijn, zo ook de papierinzameling in Meierijstad.

Echter omdat de lopende contracten met de huidige papierinzamelaars lopen tot september 2019 (van voormalig gemeente Schijndel en Veghel), zal de nieuwe inzamelperiode voor de papierinzameling starten vanaf september 2019. Voor St. Oedenrode geldt dat de papierverenigingen zelf onderlinge contractafspraken hebben gemaakt met betreffende inzamelaars.

De Raad zal worden geïnformeerd over de verdere ontwikkelingen rondom dit harmonisatieproces.

Harmonisatie en toekomstbeeld milieustraat, textiel en kringloop

Momenteel zijn er veel verschillen tussen de bestaande milieustraten in Schijndel, Sint-Oedenrode en Veghel, zowel in openingstijden, het aantal afvalstromen en de betaalwijzen

(betalen per kg volgens de weegmethodiek in voormalig gemeente Veghel en St. Oedenrode of betalen per knip via een milieupas in voormalig gemeente Schijndel).

Volgens de wet Arhi dienen bovengenoemde verschillen geharmoniseerd te zijn per 1 januari 2019. Vaststelling van de nieuwe afvaltarieven milieustraten maakt onderdeel uit van de P&C cyclus.

Het toekomstbeeld van de milieustraten in Meierijstad zal in samenhang met de textielinzameling, de kringloop en sociaal domein worden opgesteld. Uiteraard is dit een langlopend proces wat met verschillende beleidsterreinen en op politiek vlak afgestemd dient te worden.

De Raad zal worden geïnformeerd en meegenomen worden in dit proces.

Verpakkingendossier

Op het gebied van het Verpakkingendossier zijn er diverse ontwikkelingen gaande. Ondanks dat dit los staat van de directe implementatie van het grondstoffenbeleid is het wel van belang dat de Raad op de hoogte is van de ontwikkelingen omtrent dit dossier. Hieronder wordt u (zo beknopt mogelijk) hierover ingelicht.

In 2006 werd het verpakkend bedrijfsleven producentverantwoordelijk gemaakt voor verpakkingen die in het afvalstadium belanden. Daarvoor heeft zij afspraken gemaakt met de VNG om samen met gemeenten de inzameling van plastic verpakkingen te organiseren. Sinds 2015 is door VNG en verpakkend bedrijfsleven afgesproken dat gemeenten naast de inzameling ook de sortering en verkoop daarvan voor hun rekening nemen tegen een vergoeding.

De afspraak voor het sorteren en vermarkten gaf gemeenten de beleidsmatige ruimte om de inzameling van plastics (P) te combineren met drankpakken (D) en/of blik (M) tot een PD- of PMD-stroom. Deze ruimte gaf een extra volume P, M en/of D. Ook Meierijstad heeft deze ruimte omgezet in het voordeel van haar inwoners (PD inzameling).

Voor de sortering en vermarkting koos Meierijstad voor deelname aan een gezamenlijke tender van meerdere gemeenten. Deze tender is verzorgd door Midwaste; een coöperatieve vereniging van dertien regionale afval- en reinigingsbedrijven, waaronder het inzamelbedrijf van de gemeente Oss. Deze gemeente (Oss) is namens de buurgemeenten belangenbehartiger van dit gezamenlijke contract. Dit contract voor sorteren en vermarkten loopt af op 31-12-2018.

Recent is Midwaste voor dezelfde gemeenten een traject gestart voor een nieuwe tender. De inzet daarvan is sorteren en vermarkten voor een termijn van 4 jaar (1 januari 2019 t/m 31 december 2022). Midwaste wil voor 1 juli 2018 dit contract in de markt hebben gezet. Daarbij heeft Midwaste een 'clausule' opgenomen voor het volledig stopzetten van de aanbestedingsprocedure zonder (eigen) schade.

In mei heeft het verpakkend bedrijfsleven op eigen initiatief een brief naar alle gemeenten gestuurd. Daarin biedt zij 'buiten de VNG om' elke gemeente de mogelijkheid aan zich te beperken tot de inzameling van verpakkingen die in het afvalstadium belanden. Daarmee geeft het verpakkend bedrijfsleven een helder signaal af voor het hernemen van de regie in de verpakkingsketen, terwijl Midwaste dus inzet op ketenregie namens de aangesloten gemeenten.

Onderwijl verloopt het onderhandelingsproces traag voor een nieuw verpakkingsakkoord tussen het verpakkend bedrijfsleven en VNG. Pijnpunten zijn zowel de condities als vergoedingen. Zo heeft het verpakkend bedrijfsleven aan enkele gemeenten een concept-vergoeding genoemd die

ver onder de kostprijs ligt. De huidige overeengekomen (te lage) vergoedingen zijn vastgesteld tot en met 2019. De VNG meldt dat zij gemeenten helderheid wil bieden uiterlijk 1 september 2018, maar Midwaste wil hier niet op wachten. De concept-documenten van de nieuwe tender houden hiermee geen rekening.

Het risico is dat deelnemende gemeenten een verplichting krijgen voor het laten sorteren en vermarkten als zij deelnemen aan de tender. Zij kunnen mogelijk ook hun situatie vereenvoudigen tot het inzamelen tegen een vaste vergoeding. Maar de beste optie is afhankelijk van de nieuwe vergoedingen voor de periode na 2019. Kort gezegd komt de aanbestedingsprocedure te vroeg voor het maken van een weloverwogen keuze.

Gemeente Meierijstad heeft de afgelopen periode diverse pogingen gedaan om bovenstaande ontwikkelingen bij de regiogemeenten (die onder het lidmaatschap van gemeente Oss deelnemen aan de gezamenlijke tender van Midwaste) en Midwaste zelf onder de aandacht te brengen. De regiogemeenten zien tijdsmatig geen andere uitweg dan opnieuw deelnemen aan de nieuwe tender jaar (1 januari 2019 t/m 31 december 2022).

Een andere optie voor Meierijstad is 1 september afwachten wat de vergoedingen worden voor beide varianten. Dat biedt de mogelijkheid tot beperking tot inzameling of alsnog een inkooptraject opstarten voor inzameling en vermarkting. Het risico daarvan is dat Meierijstad mogelijk een (nog) minder kostendekkende vergoeding uit het nieuwe verpakingsakkoord zal moeten accepteren én een mogelijk ook complex inkooptraject moet opstarten met een te kleine schaalgrootte. Vanwege deze situatie heeft gemeente Meierijstad besloten uit solidariteit met de regiogemeenten alsnog deel te nemen aan de nieuwe tender van Midwaste. Daarmee is continuïteit geborgd voor de periode na 31 december 2018.

Bovenstaande betreft een aanbesteding vanuit een uitvoerend proces waardoor het geen besluit vanuit het College behoeft. Een publiek-publieke overeenkomst met gemeente Oss (lidmaatschap Midwaste) is volgens de mandaatregeling voor Meierijstad aangegaan.

Zodra/indien er nieuwe ontwikkelingen zijn omtrent dit dossier zal de Raad hierover geïnformeerd worden.

Communicatie

De implementatie van het nieuwe inzamelsysteem zal gepaard gaan met uitgebreide communicatie en informatieverstrekking naar de burger. Momenteel wordt er een communicatieplan opgezet. Eind 2018 zal de burger goed, duidelijk en herhaaldelijk geïnformeerd worden over de wijzigingen binnen het inzamelsysteem.

Participatie

Zowel in het voortraject als na de implementatie wordt de burger bij het proces betrokken. In het voortraject is er zowel een schriftelijke als een mondelinge enquête gehouden en zijn er bewonersavonden georganiseerd.

Na de implementatie van het nieuwe inzamelsysteem per 1 januari 2019 krijgt de burger de mogelijkheid zijn/haar bevindingen te delen met de gemeente. Hierdoor kan door middel van individuele begeleiding worden zorg gedragen voor een maximaal begrip van de burger en daarmee ook het maximale resultaat worden behaald.

Ook de verenigingen en bedrijven worden meegenomen in de implementatie van het Grondstoffenbeleid. Zo wordt samen met de papierverenigingen het harmonisatieproces van de

papierinzameling doorlopen. Ook het proces voor het toekomstbeeld van de milieustraten in Meierijstad, in samenhang met de textielinzameling, kringloop en sociaal domein zal met alle betrokken partijen worden doorlopen. Denk hierbij aan alle bestaande kringloopbedrijven en de sociale werkvoorzieningen binnen Meierijstad.

Duurzaamheid

De kerntaak duurzaamheid is als maatschappelijk doel meegenomen in de grondstoffenvisie. In iedere aanbesteding binnen de implementatie van het grondstoffenbeleid wordt duurzaamheid als gunningscriteria meegenomen.

Financiën

Conform de BBV moeten gelden die via het tarief voor de afvalstoffenheffing zijn opgehaald gebruikt worden in het kader van groot onderhoud en vervangingsinvesteringen afval (zie tekst hieronder). Daarom is in het verleden op verzoek van de accountants de egalisatiereserve afvalstoffenheffing omgezet in een voorziening.

De stand van de voorziening per 01-01-2017 bedraagt € 1.730.208,16

Over het jaar 2017 resteerde een surplus van € 640.694,73

De stand van de voorziening per 31-12-2017 bedraagt € 2.370.902,89

De volgende kosten worden gedekt uit de voorziening afval:

- In de voorziening Afval van de gemeente Meierijstad is een bedrag gereserveerd voor de afwikkeling van de vuilstort Vlagheide die door het Stadgewest wordt uitgevoerd. In het Stadsgewest nemen de gemeenten deel die gebruik maakten van deze vuilstortplaats. Het aandeel voor Meierijstad in de afwikkeling (vanuit de afvalvoorziening) bedraagt € 676.000.
- De claim over te kort geleverd Brabants brandbaar restafval van Attero € 470.000.
- Implementeren afvalbeleid Meierijstad € 50.000

Voorts worden de volgende onkosten vooralsnog voorzien:

- CO2-neutraal maken afvalinzameling: € 490.000 voor één voertuig voor 7 jaar
- Gelijkhouden van de afvalstoffenheffing in 2019 en latere jaren: p.m.
- Ombouw naar milieustraten van de toekomst (o.a. met social return): p.m.

Gezien de te verwachten kostenontwikkelingen zal het restant van de afvalvoorziening gebruikt worden om de stijging van de tarieven van de afvalstoffenheffing de komende jaren te nivelleren.

Planning

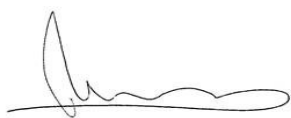
Bovenstaand is per onderdeel de planning weergegeven.

Hoogachtend,

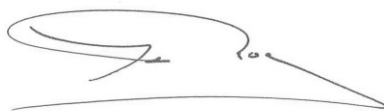
Burgemeester en wethouders van de gemeente Meierijstad

De secretaris,

De burgemeester,

drs. M.G.C. Wilms-Wils RA

ir. C.H.C. van Rooij